

Міністерство освіти і науки України
Вищий навчальний комунальний заклад
«Одеське педагогічне училище»

«Затверджую»
Голова приймальної комісії
«___» _____ 2017 р.
_____ В. П. Горанська

Програма вступного випробування (екзамен)
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
для вступників спеціальностей
013 Початкова освіта,
012 Дошкільна освіта
(на основі базової загальної середньої освіти)

Розглянуто і схвалено на засіданні
циклової комісії філологічних
дисциплін
Протокол № 7
від «16» березня 2017 року
Голова циклової комісії С. С. Макаліч

Пояснювальна записка

Форма, структура та зміст вступного випробування

Письмова робота з завданнями різної форми й різним ступенем складності проводиться з метою забезпечення поетапного усебічного й об'єктивного оцінювання навчальних досягнень вступників щодо засвоєння ними курсу української мови, насамперед її мовної змістової лінії.

Основними завданнями є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і засвоєння програми з української мови, ступінь сформованості знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни. Виконання письмових завдань потребує від вступника не лише знання програмового матеріалу, але й певних навичок здійснення різноманітних операцій із мовними одиницями, спроможності на власному прикладі показати реалізацію того чи іншого мовного явища.

Програма вступного випробування з української мови розроблена з урахуванням програми, затвердженої Міністерством освіти і науки України (лист №1/11-6611 від 23.12.2004 року): Українська мова. 5-12 класи /Автори Г. Т. Шелехова, В. І. Тихоша, А. М. Корольчук, В. І. Новосолова, Я. І. Остаф. За редакцією Л. В. Скуратівського. — К.: Ірпінь: Перун, 2005.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: («Фонетика. Графіка», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Орфографія», «Розвиток мовлення»)

Вступні випробування з української мови здійснюється у письмовій формі (тестування). Кожна вступник отримує індивідуальний екзаменаційний комплект, що складається із екзаменаційного письмового завдання, бланка відповідей та чернетки.

Письмова робота триває протягом 120 хвилин.

Письмова робота містить комплексні завдання різного типу і складається з двох рівнів, які спрямовані на перевірку знань з орфографії (правопис слів іншомовного походження, правопис прізвищ, правопис власних назв, подвоєння і подовження, правопис числівників тощо), лексикології, морфології, синтаксису і стилістики (перекласти словосполучення, відредагувати речення, скласти речення і пояснити значення слів). Перший рівень екзаменаційної письмової роботи містить завдання у формі тестів (завдання з вибором однієї або кількох правильних відповідей; завдання на встановлення відповідності). Другий рівень (4 завдання) містить відкриті завдання з розгорнутою відповіддю (відмінювання кількісних числівників, правила пунктуації, переклад словосполучень, речень тощо). Така письмова робота дає змогу визначити рівень навчальних досягнень з української мови випускників загальноосвітніх навчальних закладів.

Письмова робота абітурієнтів на основі базової загальної середньої освіти для спеціальностей 5.01010201 Початкова освіта, 501010101 Дошкільна освіта складається із:

- ✓ 1-24 завдання з вибором однієї правильної відповіді;
- ✓ 25-28 завдання — на встановлення відповідності;
- ✓ 29-32 завдання з розгорнутою(письмовою) відповіддю

Завдання з вибором однієї відповіді

1. Завдання складається зі вступного запитання та чотирьох-п'яти варіантів відповідей, серед яких потрібно вибрати одну правильну.

Наприклад:

Апостроф в усіх словах пишеться в рядку:

А М..юнхен, інтерв.ло, Бр..юссель, рутв..яний;

Б кап..юшон, зм..якшити, р..ясно, тім..я;

В ф..юзеляж, к..юре, ал..янс, міл..ярд;

Г В..ячеслав, пів...ялинка, рум..янець, п..янкий;

Д комп...ютер, п..юпітр, дит...ясла, черв..як.

Правильна відповідь: Г

Фразеологічні звороти є синонімічними в рядку:

- А забивати памороки — забивати дух;
- Б без ножа різати — без вогню пекти ;
- В записати на свій рахунок — записати собі на лобі;
- Г ковтати сльози — ковтати слинку.

Правильна відповідь: Б

У родовому відмінку однини закінчення -а(-я) і -у(-ю) залежно від значення чи наголосу мають усі іменники ч. р. рядка :

- А Єгипет, Петербург, прибуток, ремонт;
- Б паркан, міст, пліт, термін ;
- В гіпс, міф, біль, галас;
- Г аврал, фейлетон, нарис, Афганістан ;
- Д ручай, колектив, том, рай .

Правильна відповідь: Б

Завдання на встановлення відповідності

Завдання цього типу складається з інструкції та двох колонок, у яких частини матеріалу позначено буквами (ліворуч) та цифрами (праворуч). Треба співвіднести цей матеріал і в таблиці поруч із буквою записати відповідну цифру.

Наприклад:

Установіть відповідність між відмінами та рядами іменників, які до них належать (один із рядів є зайвим):

- А перша
  - Б друга
  - В третя
  - Г четверта
- 1 Піч, тінь, мати, радість;
  - 2 тім'я, теля, кошеня, курча;
  - 3 озеро, шимпанзе, місто, камінь;
  - 4 Степан, море, зілля, урок;
  - 5 Країна, сирота, земля, Ілля.

А	Б	В	Г
5	4	1	2

Відкриті завдання з розгорнутою відповіддю

1. Завдання передбачає редагування словосполучень, речень.
2. Завдання передбачає переклад словосполучень, речень українською мовою.

Відкриті завдання з розгорнутою(письмовою) відповіддю

1. Запишіть кількісні числівники словами та провідмініайте їх.

357, 600, 2937

2. Перекладіть українською мовою.

По вине, по соображениям, подразумеваемый адрес, на худой конец, бесплатно выдать, вводит в заблуждение, в силу изложенного, яростный противник, созыв учредительного собрания, удерживаемая сумма.

Відкриті завдання з розгорнутою відповіддю

1. Завдання передбачає редагування словосполучень, речень.
2. Завдання передбачає переклад словосполучень, речень українською мовою.

**Критерії оцінювання
екзаменаційного тестового завдання абітурієнта**

1. **Максимальна кількість балів**, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання, становить **56 балів**.

2. Сума цих балів розподіляється так:

- ✓ за виконання 1- 24 завдань (з вибором правильної відповіді) — **0-1 бал за одне завдання. Максимально — 24 балів.**
- ✓ за виконання 25-28 завдань (на встановлення відповідності) — **0-4 бали за одне завдання. Максимально — 16 балів.**
- ✓ за виконання 29 - 32 завдання відкритої форми — **від 0 до 4 бали. Максимально — 4 бали.**

**Шкала оцінювання
Максимально — 47 балів.**

Бали за завдання	Оцінка (бали)	Бали за завдання	Оцінка (бали)
0 - 6	1	32 - 36	7
7 - 10	2	37 - 40	8
11 - 15	3	41 - 45	9
16 -22	4	46 - 49	10
23- 27	5	50- 53	11
28- 31	6	54 - 56	12

Зміст програми

1. Фонетика. Графіка

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у-в, і-й.

2. Лексикологія. Фразеологія

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальнонавчівані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безафіксний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу.

Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [o], [e] у складних словах.

4. Морфологія

4.1. Іменник

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви -а(-я), -у(-ю) в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

4.2. Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників

з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

4.3. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників.

Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

4.4. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

4.5. Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

4.6. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання прислівників разом і через дефіс.

4.7. Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені).

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.

4.8. Вигук

Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова.

5. Синтаксис

5.1. Словосполучення.

Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне

слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

5.2. Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю засобів ускладнення (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

5.2.1. Просте двоскладне речення

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні

Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).

5.2.3. Односкладні речення

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні.

5.2.4. Речення з однорідними членами

Узагальнюючі слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнюючі члени речення. Розділові знаки в односкладними членами.

5.2.5. Складне речення

Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному:

- 1) інтонація й сполучники або сполучні слова;
- 2) інтонація.

Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

5.2.5.1. Складносурядне речення

Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

5.2.5.2. Складнопірядне речення

Складнопірядне речення, його будова. Головне й пірядне речення. Пірядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопірядному реченні. Основні види пірядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопірядні речення з кількома пірядними, їх типи за характером зв'язку між частинами:

- 1) складнопірядні речення з послідовною пірядністю;
- 2) складнопірядні речення з однорідною пірядністю;
- 3) складнопірядні речення з неоднорідною пірядністю.

5.2.5.3. Безсполучникове складне речення

Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями:

- 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними);
- 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною).

Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

6. Стилїстика

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

7. Орфоепія

Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків:

- 1) [дж], [дз], [дз'];
- 2) [ж], [ч], [ш];
- 3) груп приголосних (уподібнення, спрощення);
- 4) м'яких приголосних;
- 5) подовжених приголосних.

Вимова слів з апострофом.

8. Орфографія

Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови. Особливості написання числівників. Написання окремо (сполучень прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків).

9. Розвиток мовлення

Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Мовні засоби зв'язку речень у тексті. Типи мовлення (розповідь, опис, роздум). Структура тексту типу розповіді, опису, роздуму.

Міністерство освіти і науки України
Вищий навчальний комунальний заклад
«Одеське педагогічне училище»

УКРАЇНСЬКА МОВА

на основі базової загальної середньої освіти
спеціальність 013 Початкова освіта
спеціальність 012 Дошкільна освіта

Час виконання - 120 хвилин

Інструкція

1. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання і правила його виконання.
2. До бланка відповідей записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
3. Відповіді до бланка вписуйте чітко.
4. Подвійні, неправильно записані, закреслені, підчищені та виправлені відповіді у бланку - це **ПОМИЛКА!**
5. Якщо Ви випадково записали неправильну відповідь, можете її виправити у відповідному розділі бланка відповідей.
6. Відповіді на відкриті завдання записуйте у відведених місцях бланка відповідей.
7. Намагайтесь відповісти на всі тестові завдання, навіть якщо Ви не впевнені у правильності відповідей.
8. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних до бланка відповідей, та бездоганного виконання завдання із короткою відповіддю.
9. Заповнивши бланк відповідей, здайте його викладачеві.

Зичимо Вам успіху!

Зразок заповнення бланку відповідей екзаменаційного тестового завдання

Міністерство освіти і науки України
Вищий навчальний комунальний заклад
«ОДЕСЬКЕ ПЕДАГОГІЧНЕ УЧИЛИЩЕ»

М.Ш.

ШИФР _____

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ ДО ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (на основі базової загальної середньої освіти)

ВАРІАНТ № 5

Номер завдання	А	Б	В	Г	Д	Кількість балів (будь-який запис абітурієнта у цій графі заборонено)
Завдання 1			x			
Завдання 2				x		
Завдання 3	x					
Завдання 4			x			
Завдання 5			x			
Завдання 6		x				
Завдання 7				x		
Завдання 8					x	
Завдання 9	x					
Завдання 10					x	
Завдання 11			x			
Завдання 12		x				
Завдання 13					x	
Завдання 14			x			
Завдання 15	x					
Завдання 16		x				
Завдання 17				x		
Завдання 18					x	
Завдання 19			x			
Завдання 20		x				
Завдання 21					x	
Завдання 22				x		
Завдання 23	x					
Завдання 24		x				
У завданнях 25-27 вписати цифри						
Завдання 25	3	5	4	1		
Завдання 26	1	2	3	4		
Завдання 27	4	3	2	5		
Завдання 28						
Завдання 29	писати на звороті					
Завдання 30	писати на звороті					

Список рекомендованої літератури

Під час підготовки до складання вступного екзамену рекомендується використовувати підручники, що мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

1. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл./ О. П.Глазова, Ю. В. Кузнецов – К.: Педагогічна преса, 2005. – 288 с.
2. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Рідна мова: Підруч. для 5 кл. / С. Я. Єрмоленко , В. Т Сичова – К.: Грамота, 2005. – 240 с.
3. Бондаренко Н. В., Ярмолук А. В. Українська мова: Підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл./ Н. В. Бондаренко, А. В. Ярмолук – К.: Освіта, 2005. – 272 с.
4. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл./ О. П.Глазова, Ю. В. Кузнецов – К.: Педагогічна преса, 2006. – 288 с.
5. Єрмоленко С. Я., Сичова В. Т. Рідна мова: Підруч. для 6 кл. / С. Я. Єрмоленко , В. Т Сичова – К.: Грамота, 2006. – 296 с.
6. Рідна мова:[підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл.]/ М. І.Пентилюк , І. В.Гайдаєнко, А.І.Ляшкевич , С.А.Омельчук – К.: Освіта, 2006. – 272 с.
7. Бондаренко Н. В., Ярмолук А. В. Українська мова: Підруч.[для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл.]/ Н. В Бондаренко , А. В. Ярмолук – К.: Освіта, 2006. – 240 с.
8. Рідна мова: [підруч. для 7 кл.]/ Г. Р.Передрій , Л .В.Скуратівський , Т. Г. Шелехова , Я. І Остаф – К.: Освіта, 2003. – 272 с.
9. Ющук І. П. Рідна мова: Підруч. для 7 кл./ І. П. Ющук – К.: Арт-Освіта, 2004. – 288 с.
10. Олійник О. Б. Українська мова: Підручник для 7 кл. середньої школи./ О. Б Олійник – К.: Вікторія, 2003. – 364 с.
11. Українська мова: підруч. [для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл.]/ О. М.Біляєв, М,І.Пентилюк , Л. М.Симоненкова , Т. П. Симоненкова – К.: ВД «Афон», 2004.– 128 с.
12. Ющук І. П. Рідна мова: Підруч. для 8 кл. / І. П. Ющук – К.: Арт-Освіта, 2004. – 256 с.
13. Олійник О. Б. Українська мова: Підручн. для 8 кл. серед. шк. /О. Б Олійник – К.: Вікторія, 2004.
14. Українська мова: [для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл.] / О. М.Біляєв, М,І.Пентилюк , Л. М.Симоненкова , Т. П. Симоненкова – К.: ВД «Афон», 2004. – 128 с.
15. Шелехова Г. Т., Рідна мова: Підручник для 9 кл./ Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В – К.: Освіта, 2002. – 256 с.
16. Олійник О. Б. Українська мова: Підручн. для 9 кл. середньої школи./ О. Б Олійник – К.: Вікторія, 2003. – 384 с.
17. Українська мова: підруч. [для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл.] / О. М.Біляєв, М,І.Пентилюк , Л. М.Симоненкова , Т. П. Симоненкова – К.: Освіта, 2002. – 208 с.
18. Олійник О. Б. Українська мова: Підручн. для 10–11 кл. середньої школи./ О. Б Олійник – К.: Вікторія, 2004. – 448 с.
19. Гнатюк Л.П., Бас-Кононенко О.В. Українська мова: Навч.посіб./ Л. П. Гнатюк , О. В.Бас-Кононенко – 4-е вид. випр. і доп.. – К.: Знання-Прес, 2006. – 259 с.
20. Лобода В.В., Скуратівський Л.В. Українська мова в таблицях: Довідник./ В. В.Лобода , Л. В.Скуратівський – К.: Вища школа, 1993. – 239 с.
21. Сучасна українська літературна мова: Підручник /[наук. ред. М.Я.Плющ]. – 4-е вид. стер. – К.: Вища школа, 2003. – 430 с.
22. Українська мова: Енциклопедія./[ред.-упоряд. М. Марченко] – К.: Укр. енциклоп., 2000. – 820 с.
23. Український правопис / (НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови) – стереотип. – К.: Наукова думка, 2004. – 240 с.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ТЕСТОВЕ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

на основі базової загальної середньої освіти
спеціальність 013 Початкова освіта
спеціальність 012 Дошкільна освіта

Варіант №1

1. Правильно поділені для переносу всі слова в рядку:

А *Дніп-ро, при-слівник, В. А. Си-моненко, україн-ський;*

Б *ре-дька, пої-хати, лі-йка, ро-зораний;*

В *наसेле-ння, сві-йський, погод-жувати, у-купі;*

Г *пі-варкуша, гр.-Кравченко, нагрє-бти, мі-льярд;*

Д *рай-он, зе-млемір, прий-шов, 1985-р.*

2. Помилку на правило «Вживання апострофа» допущено в рядку:

А *Мар'яна, духмяний, сім'я, різдвяний;*

Б *Зоряна, моркв'яний, інтер'єр, арф'яр;*

В *м'яз, священний, капюшон, зобов'язання;*

Г *роз'ятрити, сузір'я, трав'яний, дит'ясла;*

Д *Кюрі, бюджет, святковий, без'ядерний*

3. Літеру е слід писати в усіх словах рядка:

А *к..нтавр, кол..ктив, гал..рея, с..мпозіум ;*

Б *д..л..гат, р..ф..рендум, р..вани, м..трополія (держава, що має колонії) ;*

В *прєрогатива, р..туал, пр..т..ндєнт, п..р..п..тія;*

Г *м..трополит, д..р..жабль, аф..рист, екстр..мальний ;*

Д *п..рсп..ктива, х..мера, ап..нд..цит, д..зайн.*

4. Подвоєння літер не відбувається в усіх словах рядка:

А *Прус..ія, Гіп..ократ, ал..єя, тер..аса;*

Б *і..реальний, Міс..урі, метал..ургія, ел..егія;*

В *кристал.., іл..лозія, гіп..опотам, діаграм..а;*

Г *Ніц..а, конгрєс..., ім..обілізація, ас..амблея;*

Д *труп..а, бюл..єтєнь, комерсант, мул..а*

5. Помилки в написанні приєменників допущено в рядку:

А з-заду, підкінець, заради, з метою;

Б назустріч, наперекір, спочатку, впоперек;

В з-під, на чолі, згідно з, в справі;

Г з-посеред, окрім, поруч, внаслідок;

Д наперекір, усередині, з-понад, в ім'я

6. Спрощення приголосних на письмі відбувається в усіх словах рядка:

А ненавис..ний, совіс..ний, пропускний, вартіс..ний;

Б шіс..сот, радіс..ний, пес..ливий, ціліс..ний ;

В фашистський, перс..ня, скатер..ка, швидкіс..ний ;

Г влас..ний, артис..ці, гус..нути, умис..ний ;

Д свис..нути, первіс..ний, прихвос..ні, жаліс..ний

7. Разом усі слова пишуться в рядку:

А єдино/кровний, ломі/камінь, кумисо/лікування, листо/пад;

Б праце/люб, глибоко/думний, міні/спідниця, пік/аркуша;

В пройди/світ, дизель/мотор, контр/наступ, креп/сатин;

Г високо/авторитетний, само/учитель, азотно/водневий, радіо/нукліди

8. Виділені слова є омонімами у рядку:

А Самовар радісно **клекотів** і **випускав** пару.

Б Гість **лави** не засидить, **ліжка** не залежить.

В На ліжка послали **чисту накрохмалену** білизну.

Г **Вільне, творче** слово — це душа кожного народу.

9. До жіночого роду належать усі іменники рядка:

А міс, жирафа, діагональ, Чилі;

Б нежить, листоноша, дівчина;

В дівча, теля, фрекен, ніч;

Г щирість, пані, біль, тюль;

Д плакса, судця, путь, леді

10. Форму лише однини мають усі іменники рядка:

А тропіки, ночви, задрість, ревність;

Б вечорниці, автомобіль, Кутаїсі, журі;

В окуляри, регбі, метро, Чернігів;

Г сонце, асфальт, футбол, школяр;

Д Полтава, сміливість, піхота, рідня

11. У родовому відмінку однини закінчення -у(-ю) мають усі іменники ч. р. рядка:

А ансамбль, Буг, Сибір, сніг;

Б гнів, автобус, вальс, сум ;

В футбол, гектар, фольклор, роман ;

Г зошит, ураган, Амур, хокей;

Д вальс, центнер, інститут, університет

12. Без помилок утворено всі імена по батькові в рядку:

А Тимуровна, Олександрівна, Вячеславович, Тимофіївна;

Б Самсонівна, Порфірієвна, Прокопович, Пилипович;

В Зиновійович, Онуфріївна, Микитович, Максимівна;

Г Михайлівна, Артурович, Руслановна, Уласович

13. Невідмінюваними є всі іменники рядка:

А Онтаріо, лібрето, кіно, решето;

Б тире, трюмо, Шоу, таксі;

В фрау, пальто, авто, жабо;

Г Борнео, Нікарагуа, Хіросіма, Нагасакі

14. Присвійними є всі прикметники рядка :

А крокодилячі зуби, вдовин син, Франкове слово;

Б шоферова краватка, студентський квиток, дідусів фотоапарат;

В овечий сир, крокодилячі сльози, вовча здобич;

Г вишневе варення, Сергієві речі, мамина подушка

15. Ступені порівняння можна утворити від усіх прикметників рядка:

А крутий, порожній, кислий, прозорий;

Б солонуватий, дорогий, близький, залізний ;

В добрий, високий, чудовий, великий ;

Г повний, багряний, дитячий, сміливий

16. Усі займенники присвійні в рядку:

А інший, будь-який, мого, нашим;

Б твій, їхній, наш, мій;

В якийсь, будь-чий, вашого, їхнім;

Г ніякий, який, самий, мого;

Д жоден, чий, весь, моїм

17. Усі дієслова належать до I дієвідміни в рядку:

А лежати, співати, нести, хотіти;

Б радити, ревіти, чистити, бити;

В віяти, кинути, текти, глянути;

Г вчити, торкнутись, клеїти, летіти

18. Усі дієслова неперехідні в рядку:

А чинити опір, читати н'єсу, перекладати текст, писати твір;

Б читаємо мовчки, розказати казку, ходити тихо, слухати музику ;

В розгорнути книгу, написати заяву, сидіти вдома, випити чаю;

Г цікавитися музикою, вчитися добре, вигулювати собаку, зустрітися з другом

19. Правильно оформлено цитату в реченні:

А *Давно стали крилатими Шевченкові слова: «І чужому научайтесь, й А свого не цурайтесь!»*
Б «Лише праця», — підкреслює Іван Франко, — «світ таким як є зробила».

В Олесь Гончар писав про І. Котляревського, що «Він невіддільний від Д свого народу й від того ґрунту, що живив його творчість».

Г Аналізуючи творчість Лесі Українки, Максим Рильський писав: що «вона почала ліричними поезіями, і ліричної струни не занедбала... до кінця віку».

Д Розцвітає людина в щасті, а не в журбі, в світлі, а не в темряві й незнайстві, в сім'ї, а не в розлуці, і ніколи не в неволі, — писав О. Довженко в нотатках до багатотомної епопеї про Дніпро «Золоті ворота».

20. Складносурядне речення утвориться, якщо серед варіантів продовження речення «Сміється сніг скрізь на безмежжі доріг ...» обрати:

А заводячи в гаю пісню веселу.

Б вітер заводить в гаю пісню журливу.

В тому вітер заводить в гаю пісню журливу.

Г і вітер заводить в гаю пісню журливу.

Д хоч вітер заводить в гаю пісню журливу.

21. Складнопірядним з однорідною пірядністю є речення:

А Над молотаркою стіною стояв сірий пил, з якого гуркотів барабан, а коли в нього потрапляв злежаний сніг.

Б Ми працю любимо, що в творчість перейшла, і музику палку, що ніжно серце тисне.

В Отут, серед цвіту, здається, що якби людина навчилася мудрості в дерев, то не була б ворогом самій собі й природі.

Г Якби людина навчилася мудрості в дерев, то не була б ворогом самій собі й природі.

Д Хотіла б я піснею стати у сюю хвилину ясну, щоб вільно по світу літати, щоб вітер розносив луну.

22. Кому не ставлять між частинами складносурядного речення (розділові знаки пропущено):

- А Я у думках до мами пригорнулась (?) і стало гарно й затишно мені.
Б Стояла непорушно тиша, урочиста й ніби свята (?) а згори валив і валив лапятий сніг.
В Душа моя плаче, душа моя рветься (?) та сльози не ринуть потоком буйним.
Г Теплий день розхлюпує блакить (?) і ластівки купаються в промінні.
Д *Над ними білка їсть горішки (?) і стука, стука дятел-птах.*

23. Тире потрібно поставити між частинами складносурядного речення (розділові знаки пропущено):

- А На сизих луках скошено траву (?) і літо буйне в береги ввійшло
Б Дерево стояло ще голе (?) однак на вітах його вже починалось пташине життя.
В Чи то мені здається (?) чи то справді свист тихшає?
Г *Всім серцем любить Україну свою (?) і вічні ми будемо з нею!*
Д Пахне сіно лугове (?) і зав'язь в чистих росах зріє.

24. Обставина, виражена дієприслівником або дієприслівниковим зворотом, не відокремлюється комами в реченні (розділові знаки пропущено):

- А Схилились два самітні клени читаючи весни буквар.
Б Зозулі кували торкаючи дзьобиками чарівні клавіші неба.
В *Співають ідучи дівчата.*
Г Світить річка зникаючи у маревах небосхилу.
Д Здоровань крутнувшись вивільнив свої руки з рукавів куртки.

Завдання на встановлення відповідностей (25-28)

25. Установіть відповідність між фразеологізмами та їх тлумаченнями:

1 баба Палажка	А людина, яка сама не користується чим-небудь і іншим не дає;
2 собака на снізі	Б людина, яка даремно намагається здаватися цікавішою, освіченішою, ніж вона є насправді ;
3 ворона в павиних пір'ях	В лицемір, який під машкарою доброзичливості риховує злі наміри ;
4 вовк в овечій шкурі	Г язиката людина; Д людина, яка через легкодумство зневажила своїх близьких, проміняла будинок, родину, батьківщину на чужину

А	Б	В	Д
3	1	4	2

26. Установіть відповідність між відмінами та рядами іменників, які до них належать (один із рядів є зайвим):

А перша	1 Ніч, заздрість, злість, смерть;
Б друга	2 ім'я, маля, ягня, лоша;
В третя	3 кохння, ківі, верблюдо, джерело;
Г четверта	4 Іван, корито, ліс, знання;
	5 душа, бідолаха, корова, вода.

А	Б	В	Г
5	4	1	2

27. З'ясуйте, який вид підрядного речення можна приєднати до поданого головного Головне речення:

Підрядне речення:

А Після дощу розморена земля лежить і слухає...	1 з'ясувальне;
Б ...я б з них зробила золоту арфу.	2 означальне;
В Зблиснула у світлі фар течія річки...	3 обставинне умови;
Г Людина живе доти...	4 обставинне допустове;
	5.обставинне часу.

А	Б	В	Г
1	3	2	5

28. Установіть відповідність між способами творення слів, які до них належать (один із рядів є зайвим):

А. Суфіксальний	1 Запис, покіс, захист
Б. суфіксально-префіксальний	2 зватися, сходитися, сміятися
В. безафіксний	3 степовик, ніженька, зелено
Г. префіксальний	4 настільний, по-нашому, приземлити
	5 невесело, задумати, відтепер

А	Б	В	Г
3	4	1	5

29. Перекладіть українською мовою.

Пособие наглядное, пособие учебное, по собственному усмотрению, по совместительству, по согласию сторон, по соображениям, по специальности, гвоздь программы.

30. Визначіть тип односкладних речень

- Лінію долі не зітреш з долоні (*Народна творчість*).
- Тепер пора прощатися нам. Будень (*Л. Костенко*).
- Гляньте, яка ніч! Яка ніч! (*С. Васильченко*).
- Від слова «цукор» у роті солодко не стане (*Народна творчість*).
- Нелегко, кажуть, жити на дві хати. А ще нелегше – жити на дві душі! (*Л. Костенко*).
- Нікому хустя випрати, головоньку змити (*М. Коцюбинський*).
- Плисти б на нові причали! (*П. Тичина*).

31. Провідмініайте подані кількісні числівники

2584, 76

32. Визначте тип підрядної частини у складнопідрядних реченнях

Здавалося Калнишевському, що він прив'язаний незримою ниткою до обтягнутої білою рукавичкою руки царициного камергера. (С. Васильченко).

Війна — це тир, де цілий світ — мішені. (В.Симоненко)

Нехай гримлять кайдани, але встають бійці уже нові, ідуть на штурм.(В. Стус).

Всі позбирай в небесах бризки осіннього світла, щоб у привітних очах усмішка радості квітла.(М. Світличний)

Якщо в перший тиждень великого посту тепло, то літо буде ясне. (Нар. творчість).

